

TIMOTEUS JA PAAVALI MAKEDONIAAN

1. Kertomuksen taustatietoja

a) Kertomuksen tapahtumapaikka

Lähdetään Antiokiasta (Syyriasta), kuljetaan nykyisen Turkin läpi Makedoniaan asti. Makedonia on Balkanin niemimaalla, Kreikan pohjoispuolella oleva alue (nyk. Jugoslaviasta itsenäistynyt sisämaavaltio). Tänäpäin pysähdytään Filippin kaupunkiin. "Filippi oli strategisella paikalla Euroopan ja Aasian välisen päätien varrella lähellä Aigeianmerta. Yksi roomalaisten valtateistä johti sen 14 km:n päässä olevaan satamakaupunkiin Neapoliiseen. Filippin ympäristö oli hyvin hedelmällistä ja siellä oli myös kulta esiintymiä, joista erääseen aikaan saatiin yli tuhat talenttia kultaa vuosittain." (Lähde: DigiIRT)

b) Ajallinen yhteys muihin kertomuksiin

Tämä on Paavalin toisen lähetysmatkan alkupuolta

c) Kertomuksessa esiintyvät henkilöt

Nyt tutustumme nuoreen Timoteukseen, Paavalin tulevaan työtoveriin. Hänen äitinsä oli juutalainen, mutta isä kreikkalainen. Timoteus asui Lystrassa. Timoteus oli saanut Jumalan Sanan opetusta äidiltään, Eunikelta ja isoäidiltään Looikselta. Katso lisää Timoteuksesta kohdasta 8.

Lyydia, purppuranmyyjä ja hänen perhekuntansa (josta ei kerrota enempää). Lyydia asui Filippissä, mutta oli kotoisin Tyatiran kaupungista, joka oli kuuluisa purppurakankaistaan.

d) Vieraat termit

Purppuranmyyjä = purppuranväristen kankaitten jälleenmyyjä. "Purppura, sinipunainen väriaine, jota saatiin eräistä melko pienistä ja mitättömän näköisistä Murex ja Purpura -sukuihin kuuluvista Välimeren kotiloista. Nämä kotilot erittävät pienestä rauhasesta hiukan (jokainen 1-2 pisaraa) nestettä, josta purppuraväri valmistetaan. Neste on keltaisenharmaata, mutta auringonvalon vaikutuksesta se muuttuu ensin vihreäksi, sitten siniseksi ja lopulta sinipunaiseksi. Valonkestävyytensä ja upeutensa vuoksi purppuraa pidettiin muinaisina aikoina hyvin suuressa arvossa. Purppuran arvostukseen vaikutti varmasti myös sen kalleus; vaivalloisen valmistustavan vuoksi se oli kallis ylellisyys, jonka vain rikkaimmat saattoivat suoda itselleen." Lähde: Digi-IRT

2. Itse kertomus Raamatusta rinnakkaispaikkoineen
Apt. 15:35–16:15.

Paavalin ja Barnabaksen tiet eroavat

Mutta muutamien päivien kuluttua Paavali sanoi Barnabaalle: "Lähtekäämme takaisin kaikkiin niihin kaupunkeihin, joissa olemme julistaneet Herran sanaa, katsomaan veljiä, miten heidän on." Niin Barnabas tahtoi ottaa mukaan Johanneksenkin, jota kutsuttiin Markukseksi. Mutta Paavali katsoi oikeaksi olla ottamatta häntä mukaan, koska hän oli luopunut heistä Pamfyliassa eikä ollut heidän kanssaan lähtenyt työhön. He kiivastuivat niin, että erkanivat toisistaan, ja Barnabas otti mukaansa Markuksen ja purjehti Kyproon. Mutta Paavali valitsi Silaan, ja veljet jättivät hänet Herran armon haltuun, ja hän lähti matkalle.

Timoteus liittyy Paavalin ja Silaan seurueeseen

Paavali vaelsi läpi Syyrian ja Kilikian vahvistaen seurakuntia. Niin hän saapui myös Derbeen ja Lystraan. Siellä oli eräs opetuslapsi, nimeltä Timoteus, joka

oli uskovaisen juutalaisvaimon poika, mutta isä oli kreikkalainen. Hänestä veljet, jotka olivat Lystrassa ja Ikonionissa, todistivat hyvää. Paavali tahtoi häntä mukaansa matkalle ja otti hänet ja ympärileikkasi hänet juutalaisten tähden, joita oli niillä paikkakunnilla; sillä kaikki tiesivät, että hänen isänsä oli kreikkalainen. Sitä mukaa kuin he vaelsivat kaupungista kaupunkiin, antoivat he heille noudatettaviksi ne säädökset, jotka apostolit ja Jerusalemin vanhimmat olivat hyväksyneet. Niin seurakunnat vahvistuivat uskossa ja saivat päivä päivältä yhä enemmän jäseniä.

He (Paavali, Silas ja Timoteus) kulkivat Frygian ja Galatian maan kautta, sillä Pyhä Henki esti heitä julistamasta sanaa Aasiassa. Tultuaan Mysian kohdalle he yrittivät lähteä Bityniaan, mutta Jeesuksen Henki ei sallinut heidän sitä tehdä. Niin he vaelsivat ohi Mysian ja menivät Trooaaseen.

Paavalin näky

Paavali näki yöllä näyn: makedonialainen mies seisoi ja pyysi häntä sanoen: "Tule yli Makedoniaan ja auta meitä." Kun hän oli nähnyt sen näyn, niin me (Onko mukana Luukaskin?) kohta tahdoimme päästä lähtemään Makedoniaan, sillä me käsitimme, että Jumala oli kutsunut meitä julistamaan heille evankeliumia.

Kun nyt olimme purjehtineet Trooaasta, kuljimme suoraan Samotrakeen, ja seuraavana päivänä Neapoliin, ja sieltä Filippiin, joka on ensimmäinen kaupunki siinä osassa Makedoniaa, siirtokunta. Siinä kaupungissa me viivymme muutamia päiviä.

Lyydia ja hänen perheensä kastettiin Filipissä

Sapatinpäivänä me menimme kaupungin portin ulkopuolelle, joen rannalle, jossa arvelimme olevan rukouspaikan, ja istuimme sinne ja puhuimme kokoontuneille naisille. Eräs Lyydia niminen purppuranmyyjä Tyatiran kaupungista, jumalaa pelkäävä nainen, oli kuulemassa; ja Herra avasi hänen sydämensä ottamaan vaarin siitä, mitä Paavali puhui. Kun hänet ja hänen perhekuntansa oli kastettu, pyysi hän meitä sanoen: "Jos te pidätte minua Herraan uskovaisena, niin tulkaa minun kotiini ja majailkaa siellä." Ja hän vaati meitä. (Lyydia ja hänen perheensä olivat ensimmäiset eurooppalaiset kastetut.)

3. Kertomuksen keskeinen opetus

Kiinnitämme ensin huomionsi siihen, mitä Lyydiasta sanotaan: "Herra avasi hänen sydämensä ottamaan vaarin siitä, mitä Paavali puhui." Usko on kallis Jumalan lahja. Pyhä Henki synnyttää meissä uskon Jumalan Sanan ja sakramenttien (kaste ja ehtoollinen) kautta.

Tässä yhteydessä paneudumme erityisesti Timoteukseen.

Paavali kirjoitti Timoteukselle kaksi kirjettä. Tässä otteita niistä:

- ✚ Älä siis häpeä todistusta Herrastamme... 2 Tim. 1: 8
- ✚ Säilytä se hyvä, mikä sinulle on uskottu, Pyhän Hengen kautta, joka meissä asuu. 2 Tim 1: 14.
- ✚ Vahvistu siis, poikani, siinä armossa, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. 2 Tim. 2: 1.
- ✚ Pakene nuoruuden himoja, harrasta vanhurskautta, uskoa, rakkautta, rauhaa niiden kanssa, jotka huutavat avuksensa Herraa puhtaasta sydäimestä. 2 Tim. 2: 22.
- ✚ Mutta pysy sinä siinä, minkä olet oppinut ja mistä olet varma, koska tiedät, keiltä olet sen oppinut, ja koska jo lapsuudestasi saakka tunnet pyhät kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, niin että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. Jokainen kirjoitus, joka on syntynyt Jumalan Hengen vaikutuksesta, on myös hyödyllinen opetuksesi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa, että Jumalan ihminen olisi täydellinen, kaikkiin hyviin tekoihin valmistunut. 2 Tim. 3: 14 – 17
- ✚ 15. Varma on se sana ja kaikin puolin vastaanottamisen arvoinen, että Kristus Jeesus on tullut maailmaan syntisiä pelastamaan, joista minä olen suurin. 1 Tim. 1:15.

Vanhemmat ja opettajat voivat ja heidän tulisi opettaa lapsille Kirjoituksia, Sanaa, pitäen mielessä, että voima, jonka kautta lapset tulevat uskoon, on Sanassa. Antakaamme lapsille Jumalan Sanaa, ei omia ajatuksiamme! Kuinka tärkeätä onkaan, että opetamme pienokaisillemme Sanaa, että heidän uskonsa perustuisi Sanaan, kuten Timoteuksenkin. "Tekee viisaaksi". Sana ei viittaa ainoastaan ensimmäiseen opetukseen vaan myös siihen tiedon syvenemiseen, joka tulee jatkuvasta Raamatun tutkimisesta. "Pelastut uskon kautta." Sanan tarkoitus on antaa syntisille pelastava tietous. Pelkkä tieto Raamatusta ja opista, vaikka kuinka laaja, ei riitä. Jumalan tarkoitus ei ole täytetty, ennen kuin syntinen on tietoinen kadotetusta tilastaan ja panee toivonsa Jeesukseen ja hänen pelastustyöhönsä. (Vanha pyhäkouluopettajien moniste)

Opetuksen toivottu tulos: Että lapset olisivat kiitollisia kristillisestä opetuksesta ja kehittyisivät sen kautta uskollisiksi ja toimiviksi seurakunnan jäseniksi.

4. Muita vastaavia kertomuksia Raamatussa

Profeetta Samuel oppi myös pienestä pojasta lähtien kirjoituksia.

5. Opeteltava Raamatun lause

Mutta pysy sinä siinä, minkä olet oppinut ja mistä olet varma, koska tiedät, keiltä olet sen oppinut, ja koska jo lapsuudestasi saakka tunnet pyhät kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, niin että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. 2 Tim. 3:14-15.

6. Lauluehdotus VK 433 (UVK 302)

Sinua, Jeesus, odotan. Sua sydämeeni halajan.
Sun majakses se valmista. Sun asunnokses kaunista.

Tee sydän köyhä tullessas rikkaaksi siunauksellas.
Rikkaaksi viisaudesta, voimasta, rakkaudesta.

Niin tahdon nimes kunniaa sanoilla töillä julistaa.
Ja katsoa sen voitoksi, kun vain saan olla omasi.

Isälle kiitos, Pojalle ja Hengelle myös Pyhälle.
Jumalan kolmiyhteisen ylistys soikoon iäinen! (VK 193: 4)
Sanat E. Lönnrot, sävel saksalainen.

Saksalainen

Si - nu - a, Jee - sus, o - do - tan. Sua sy - dä - mee - ni ha - la - jan.
Sun ma - jak - ses se val - mis - ta. Sun a - sun - nok - ses kau - nis - ta.

7. Tehtäviä / kysymyksiä

8. Muuta huomioitavaa

Timoteuksesta ja hänen vaiheistaan

Timoteuksen koti oli Lystrassa. Hänen isänsä oli kreikkalainen mutta äitinsä ja isoäitinsä juutalaisia. Hänen jumalinen äitinsä Eunike ja isoäitinsä Loois opettivat hänelle Vanhan Testamentin kirjoituksia jo lapsuudessa. Nämä hurskaat naiset eivät voineet ollenkaan aavistaa, että tällä pojalle nuorena annetulla opetuksella he laskivat perustan Timoteuksen myöhemmälle siunatulle työlle apostoli Paavalin työtoverina. Kirjoitusten tutkimisen kautta Timoteus uskoi vilpittömästi Israelin Jumalaan. Kun Paavali saarnasi Lystrassa ensimmäisellä lähetysmatkallaan, tulivat Loois, Eunike ja Timoteus uskoon Jeesukseen, jonka he nyt ymmärsivät profeettojen ennustamaksi Vapahtajaksi. Paavali ympärileikkasi Timoteuksen juutalaisten vuoksi, vaikka vastusti ympärileikkauksen vaatimusta yleisesti.

Paavalin toinen lähetysmatka toi hänet taas Lystraan, ja tällä kertaa uskovaiset kiittivät Timoteusta hänen jumalisuudestaan ja kirjoitusten tuntemuksestaan. Paavali havaitsi hänen lahjansa ja asetti hänet virkaan kätten päällepanemisella. Paavali jatkoi lähetysmatkaansa Timoteuksen kanssa. Hän matkusti paljon ja avusti Paavalia seurakuntien perustamisessa ja järjestämisessä ja uskoon tulleiden vahvistamisessa. Kun Paavali ja Siilas toisella lähetysmatkallaan olivat pakotetut lähtemään Filippistä, jäivät Timoteus ja Luukas jatkamaan työtä. Hänet lähetettiin tessalonikalaisten luo rohkaisemaan ja lohduttamaan heitä vainojen aikana (1 Tess. 3:1-2,6). Hän seurasi Paavalia tämän kolmannella lähetysmatkalla ja lähetettiin Korinttoon (1 Kor. 4:17). Hän seurasi Paavalia Jerusalemiin (Apt. 20:4), hän oli myös vankeudessa Paavalin kanssa (Kol. 1:1, Fil. 2:19-20).

Kun Paavali vapautettiin, hän jätti Timoteuksen Efesoon virallisena edustajanaan valvomaan siinä ympäristössä olevia seurakuntia. Toisella vankeusajallaan Paavali kaipasi Timoteusta ja kehotti tätä viipymättä tulemaan Roomaan (2 Tim. 1:4, 4:9,11,13,21). (Vanhasta pyhäkouluopettajien monisteesta.)

23.8.2015

